

УДК 811.161.2'373
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2023-89-13>

ЛЕКСИКО-СЛОВОВІРНА СПЕЦИФІКА НЕОВЕРБАТИВІВ ПЕРІОДУ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Дюкар К. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
майдан Свободи, 4, Харків, Україна
orcid.org/0000-0001-5364-1985
kateryna.dukar@karazin.ua*

Ключові слова: *неологізм,
деривація, словотвірна
модель, твірна база,
формант, черезкрокове
словотворення.*

У роботі проаналізовано структурну та семантичну специфіку інновацій-дієслів, утворених у період від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну й дотепер. Установлено, що аналіз різних аспектів неологізації продовжує привертати пильну увагу з боку академічної спільноти, зокрема лінгвістичних наукових шкіл, у всьому світі. Простежено активізацію творення неовербативів унаслідок впливу, насамперед, екстралінгвальних чинників, з-поміж іншого, через потребу віддзеркалити на мовному рівні процесуальність і динамічність довколишньої воєнної дійсності. Відзначено тенденцію до використання переважно загальномовних словотвірних зразків для продукування похідних, що засвідчують різноманітні зсуви та девіації переважно в семантиці базем. Констатовано орієнтованість дериваційних процесів на творення одиниць способом суфіксації із залученням нетипових за лексико-граматичними показниками твірних. Зауважено виняткову значущість для описаних процесів дії структурно-семантичних аналогій і асоціацій із подібними за формально-змістовими показниками лексемами із загальномовного словника. Звернено увагу на полімотивованість окремих інновацій, спричинену об'єктивною неможливістю фіксування всіх ситуативних реалізацій вербальних артефактів у «живому» мовленні, а отже, неможливістю встановлення наявності чи відсутності гіпотетичного мотиватора на місці лакуни. Указано на той факт, що декотрі неовербативи вступають в активні словотвірні стосунки, мотивуючи появу нових, переважно префіксальних, дієслівних інновацій, перетворюючись не лише на нульову ланку неогенного словотвірного ланцюжка, а й на вершину так само неогенного словотвірного гнізда. Розглянуто окремі функційні аспекти, реалізацію яких забезпечують структурно-семантичні специфікації неолексем. Окреслено перспективність подальшого вивчення лексико-словотвірних особливостей інновацій періоду дії воєнного стану в Україні загалом і дієслівних похідних зокрема в контексті різних комунікативних ситуацій та сфер діяльності людини з метою всебічного й більш ґрунтовного дослідження та опису мовленнєвих артефактів періоду конвенційного протистояння.

LEXICAL AND DERIVATIONAL SPECIFICITY OF VERBS-NEOLOGISMS DURING THE PERIOD OF MARTIAL LAW IN UKRAINE

Diukar K. V.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language
V. N. Karazin Kharkiv National University
Svobody Sq., 4, Kharkiv, Ukraine
orcid.org/0000-0001-5364-1985
kateryna.dukar@karazin.ua*

Key words: *neologism, derivation, word-formation model, derivational base, formant, word formation with the omission of the derivational step.*

The paper analyzes the structural and semantic specificity of verb innovations formed in the period from the beginning of Russia's full-scale invasion of Ukraine to the present day. It has been established that the analysis of various aspects of neologization continues to attract close attention from the academic community, in particular linguistic schools of thought, around the world. The author traces the intensification of the creation of neoverbatives due to the influence of primarily extralinguistic factors, in particular, due to the need to reflect the procedural and dynamic nature of the surrounding war situation at the linguistic level. The tendency to use mainly common word-formation patterns for the production of derivatives, which show various shifts and deviations mainly in the semantics of the bases, is noted. The focus of derivational processes on the creation of units by suffixation with the involvement of atypical lexical and grammatical indicators is stated. The exceptional significance of structural and semantic analogies and associations with lexemes from the general vocabulary that are similar in formal and semantic terms is noted for the described processes. Attention is drawn to the polymotivation of certain innovations caused by the objective impossibility of recording all situational realizations of verbal artifacts in «live» speech, and therefore the impossibility of establishing the presence or absence of a hypothetical motivator in the place of a lacuna. The fact that some non-verbs enter into active word-formation relations, motivating the emergence of new, mainly prefixed, verbal innovations, turning not only into the zero link of the neogenic word-formation chain, but also into the top of the same neogenic word-formation nest. Some functional aspects are considered, the realization of which is ensured by the structural and semantic specifications of neolexemes. The prospect of further study of lexical and word-formation features of innovations of the period of martial law in Ukraine in general and verb derivatives in particular in the context of various communicative situations and spheres of human activity is outlined in order to have a comprehensive and more thorough study and description of the speech artifacts of the period of conventional confrontation.

Одним із найбільш репрезентативних свідчень самодостатності та життєздатності будь-якої мови є безперервні динамічні процеси в її лексико-словотвірному корпусі. Рух одиниць із мовленнєвої периферії ситуативного слововживання в напрямі узуального закріплення з одночасним відбуксуванням не затребуваних мовцями лексем набуває особливо стрімкого характеру в часи епохальних історичних, суспільно-політичних, духовно-культурних зрушень, під час яких звична парадигма існування нації зазнає докорінних трансформацій. Війна, поза будь-яким сумнівом, належить

до таких процесів, і повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну із цих позицій не стало винятком. Поглиблюючи у зв'язку з тим тезу В. Жугая про відчутну зміну медіа-ландшафту не лише України, а й усього світу [1, с. 847], можемо констатувати, що конвенційна агресія Росії та посилення гібридного воєнного протистояння, невід'ємним складником якого є мова, спричинилися до активізації неогенності з одночасним виходом процесів словотворчості на принципово новий рівень. Маємо на увазі передусім застосовуваний мовцями для параметри-

зування об'єктивної дійсності інструментарій, який якісно різниться за способами та засобами креативності довоєнної доби. Скажімо, сьогодні спостерігаємо тенденцію до підвищення продуктивності словотвірних моделей, за якими продукуються неовербативи, хоча клас дієслівних новацій (порівняно з іменниковими та прикметниковими) завжди поповнювався менш активно. Оперуючи термінами *інновація* та *явище рівня нео*, ми свідомі різнорівневості характеру, за висловом Ж. Колоїз, «прогресу номінації», представленого окремими елементами неологічної системи [2, с. 81]. Водночас охопити всього багатоманіття інноваційних утворень у межах пропонованої розвідки видається об'єктивно неможливим.

Сьогодні у світовій лінгвістиці накопичено багатий досвід опису різних аспектів неологізації (праці С.Р. Cook, L. McDonald, F. O'Dell, I. Rets, M.P. Sari, J. Simpson та ін.). Українські лінгвісти також активно працюють у вказаному напрямі. Дослідження Г. Вокальчук, В. Калашника, Ж. Колоїз, Д. Мазурик, А. Нелюби, О. Стишова та багатьох інших значно поглибили й розширили теоретико-методологічне і практичне підґрунтя фіксації та вивчення нових явищ у мові й інноваційних артефактів у мовленні. Інтерес учених до інновацій продовжує зростати з року в рік, особливо зважаючи на безперервний процес продукування нових слів та специфіку культурно-історичного контексту. З огляду на це, поява значної кількості розвідок (Г. Вусик, О. Деркачової, Н. Єльнікової, М. Жулинської, О. Круглій, Н. Павлик та ін.), присвячених різним прикладним питанням неогенності та неологізації, лише за останній календарний рік видається абсолютно закономірною й очікуваною. Високий ступінь розробленості питань у сфері неології, однак, не тільки не сприяє уніфікації й усталеності терміноапарату, а й, навпаки, відкриває нові обрії для лінгвістичних дискусій [3, с. 10], що засвідчує затребуваність окресленої нами наукової проблематики. Окрім того, структурно-семантичні особливості дієслівних інновацій, утворених після початку повномасштабного вторгнення, до сьогодні не потрапляли у фокус розгляду дослідників, що зумовлює **актуальність** нашої роботи. Відповідно, **мета** пропонованої студії – проаналізувати лексико-словотвірну специфіку неовербативів періоду дії воєнного стану в Україні. Досягнення поставленої мети передбачає **розв'язання** таких завдань: 1) зафіксувати загальні тенденції продукування дієслівних інновацій; 2) установити словотвірні особливості похідних; 3) з'ясувати лексико-семантичну специфіку неовербативів; 4) простежити зв'язок між формально-змістовою організацією новотворів та їхнім функційним потенціалом. **Об'єктом** вивчення є дієслівні інно-

вації, що з'явилися після 24 лютого 2022 р. **Предмет** – лексична і словотвірна специфіка похідних. Джерельну базу дослідження становить корпус різнорідних текстів, вилучених з українськомовного медіаконтенту.

Тригером зростання неогенності загалом протягом останнього року після умовного спаду постлокдаунного періоду, безумовно, є повномасштабне вторгнення. Активізація ж творення інновацій-вербативів, на нашу думку, безпосередньо зумовлена конвенційним протистоянням і підсвідомою потребою мовців указати на динаміку в навколишній дійсності, на діяльнісний характер подій і явищ в умовах ведення бойових дій, на стани предметів (у широкому розумінні цього поняття) як процесів в об'єктивній непевності та стрімко змінюваній реальності. У цьому контексті прикметним видається той факт, що з погляду структури інновації-вербативи рідко демонструють девіантний характер перебігу дериваційних процесів, що здебільшого формально не виходять за межі нормативних словотвірних моделей. Скажімо, за загальномовною практикою дієслова з афіксами *-u(tu)*, *-i(tu)*, *-uva(tu)* мотивуються іменниками (*магнітити* ← *магніт*; *полотніти* ← *полотно*, *вчителювати* ← *вчитель*), отже, новотвори на кшталт *єрмачитти*, *чорнобайти*, *мамкувати* не засвідчують атиповості моделі. Із погляду семантики, проте, аномальність сполучуваності бази й форманта таки наявна. Як знаємо, лексичні значення окремих груп іменників накладають певні обмеження на суфіксальне творення: не можуть бути мотивувальними одиниці – назви деяких конкретних предметів і речовин, риб, птахів, тварин, рослин тощо, за винятком поодиноких прикладів на кшталт *совіти* ← *сова*. Як зазначають О. Оверчук і Д. Михальова, неологізми періоду дії воєнного часу, «уживаючись для називання нових, не типових для мирного життя понять і реалій, людей чи їх рис, характеризуються абсолютно новизною щодо форми й змісту, часто образністю, здатністю до метафоричного переосмислення дійсності, іронічністю чи навіть сатиричністю» [4, с. 299]. Отже, відповідні мотиватори *Єрмак* (антропонім), *Чорнобайка* (топонім) та *мамка* (одиниця, маркована як розмовна), сполучаючись із афіксами *-u(tu)*, *-i(tu)*, *-uva(tu)*, демонструють підмічену дослідницями структурно-семантичну новизну похідного, формально залишаючись у межах законів нормативного словотворення. До речі, складно не помітити абсолютної підпорядкованості новотворів системі, зокрема на рівні таких морфологічних явищ, як чергування *к//ч* (порівняймо із загальномовним *батрачитти* ← *батрак*) і накладання (наприклад, *клеїти* ← *клей*).

Описана вище специфіка мотиваторів дає підстави відповідно до продуктивності зреалізовуваних моделей розподілити неовербативи на кілька груп. До найбільшої належать похідні, утворені суфіксальним способом за моделями $S_{\text{ону́та}} + -и(ти)$: *арестовити*, *бандерити*, *дзжонсонити*, *дудити*, *кадирити*, *кімити*, *кобзонити*, *макронити*, *нурланити*, *шольцити* тощо та $S_{\text{ону́та}} + -ува(ти)$: *кличкувати*, *лаверувати*, *марченкувати*, *мельникувати*, *подолякувати*, *путінувати*, *шойгувати* тощо. Мотиваторами неовербативів є антропоніми, зокрема прізвища, що видається абсолютно закономірним, адже в такий спосіб мовець виокремлює певну рису в характері, поведінці, психології тощо конкретної людини, абстрагуючи, узагальнюючи до рівня концептуального смислу та асоціативним шляхом проєктуючи через інновацію виділену доміную як універсалью воєнних реалій в Україні. До речі, з утратою подієвої актуальності та затребуваності подібні одиниці «виштовхуються» на периферію слововживання так само швидко, як і з'являються в живому мовленні. Скажімо, 'зберігання оптимістичної налаштованості в найважчі часи' перші місяці війни користувачі мережі активно кваліфікували як *кімити* (за іменем голови Миколаївської обласної військової адміністрації Віталія Кіма, відомого відеороликами із закликами до громадян зберігати спокій). Припускаємо, зниження активності вживання згаданої неолексеми протягом останнього часу свідчить про проходження мовцями психологічного піку адаптування до умов воєнної дійсності.

Кидається в око те, що формант *-ува-* бере участь у творенні тієї частини похідних, баземи котрих нерідко мають різний ступінь негативно-оцінної конотованості. Наприклад, одиницю *мельникувати* розглядаємо як неовербатив, утворений від прізвища колишнього посла України в Німеччині *Мельника*, котрий відомий недипломатичними висловлюваннями. У цьому контексті імпонує думка Г. Мацюк про те, що «новотвори постають вербальною зброею завдяки реалізації своєї оцінної ознаки» [5, с. 103]. До речі, форма інновації є омонімічною до загальноомовного *мельникувати* – 'бути мельником'. Останнім часом активність уживання неолексеми знизилася, що пов'язуємо зі зменшенням присутності пана Мельника в українському інформаційному просторі.

Окремо варто сказати кілька слів про те, що деякі неовербативи вступають у корелятивно-опозиційні зв'язки, утворюючи видові пари на підставі протиставлення грамеми доконаного виду грамеми недоконаного: *шойгувати* (НДВ) – *шойгонути* (ДВ), *кобзонити* (НДВ) – *кобзонути* (ДВ), *шольцити* (НДВ) – *шольцнути* (ДВ) тощо. Видові

пари утворюють здебільшого дієслова доконаного виду, спродуковані за допомогою синкретичного афікса *-ну(ти)*. Цікаво, що інновація *кобзонити* слугує твірним для значної кількості переважно префіксальних похідних: *закобзонити*, *відкобзонити*, *прикобзонити*, *докобзонити*, *накобзонити* тощо. Лексема *кобзонити* постала орієнтовно в 2015 р. як маркер «рускава міра» і «рускай весни» в значенні 'оспівувати режим і керівну верхівку', принаймні від цього періоду фіксуємо її в заголовках медіатекстів («*Кобзон пояснив, чому його колеги не хочуть «кобзонити» у Криму та Донбасі*» – Дієро.ua від 23.06.2015). Після смерті Й. Кобзона у 2018 р. первісне значення лексеми було «заміщене» на 'померти', а з початком повномасштабної війни – трансформувалося в 'убити' («...*робити рускіх харошими* – *мінусувати, кобзонити росіян*» – The Ukrainions від 20.02.2023). До речі, вербатив і похідні від нього сьогодні активно вживані в медіапросторі, що, вочевидь, варто пов'язувати з актуальним запитом суспільства на позначувані інновацією процеси.

Меншою продуктивністю відзначається модель $S_{\text{ону́та}} + -и(ти)$, за якою утворені неовербативи на кшталт *чорнобаїти* та *змієбаїти*. Увагу привертає той факт, що перша одиниця є відтопонімним похідним (*Чорнобаївка*), а друга – відпсевдотопонімним (*змієбаїти* ← *Змієбаївка* ← *Змії[ний]* + [*Чорно*]баївка). Обидва новотвори, до слова, із часом утратили безпосередній асоціативний зв'язок із 'повторюваними неефективними атаками армії ворога, що спричинялися до тактичних поразок і значних утрат останнього в живій силі та техніці', перетворившись на прецедентиви, що, відсилаючи до першоджерела, набули доволі автономного й конкретного лексичного значення 'здійснювати безглузді спроби'. Базема *чорнобаїти* є вершиною неогенного словотвірного гнізда, до якого належать інновації *зачорнобаїти*, *відчорнобаїти*, *вчорнобаїти*, *вчорнобаєний*, *прочорнобаєний* тощо.

Окремо варто сказати про одиниці *калушити* та *азовити*, мотивовані, відповідно, онімами *Калуш* (назва українського реп-гурту) і *Азов* (назва штурмової бригади НГУ). Мотиватори – назви символічних для українського суспільства в період воєнного протистояння навесні 2022 р. подій, що асоціюються з переможністю, нескореністю та незламністю духу нації (перемога на конкурсі «Євробачення» та захист Маріуполя). Водночас мусимо визнати, що в активний ужиток інновації не увійшли, залишившись актуальними та затребуваними винятково в тому історичному контексті й на тому його конкретному етапі, у якому були спродуковані.

Друга група репрезентована похідними, утвореними суфіксальним способом за моделями

S + -u(ti): *байрактарити*, *джавелініти*, *леонардити*, *стінгерити*, *хаймарсити* тощо та S + -i(ti): *енлоїти*, у яких мотиваторами виступають назви сучасних різновидів зарубіжної зброї. Зі структурного погляду це відповідає загальнономовним похідним на кшталт *косити* ← *коса*, де базами є номінації на позначення знаряддя виконання дії. Промовистим видається той факт, що загальноновживаний вербатив *стріляти* попри розрив смислових зв'язків із твірним *стріла* первинно позначав процес 'метання стріл'. Отже, перебіг дериваційних процесів у неовербативах цієї групи на сучасному етапі з позицій історичної ретроспективи видається закономірним, що дає підстави припускати можливість актуалізації «неживих» словотвірних зразків із подальшим продуктивним і регулярним відтворенням за запитом мовця в певних історичних, суспільно-політичних, духовних умовах. Складно водночас достеменно встановити механізми такої актуалізації: чи вони закладені в самому мовному коді, чи в потенціях саме словотвірної системи, чи, можливо, йдеться про вплив аналогій. Похідні цієї групи часто мотивують появу нових дієслів (переважно префіксальним способом): *відбайрактарити* ← *байрактарити*, *заенлоїти* ← *енлоїти*, *нахаймарсити* ← *хаймарсити* тощо.

Третю групу становить незначна кількість одиниць, спродукованих за моделлю S + -u(ti): *бджовелініти* ← *бджовеліна*, *зрадофіліти* ← *зрадофіл*, *іхтамнетити* ← *іхтамнет* або S + -i(ti): *победобесіти* ← *победобесіє*. Особливістю морфемної структури базем є полікореневість. Припускаємо, що у зв'язку з увіходженням у медіапростір багатьох слів із військового сленгу на кшталт *двохсотити* автоматизується процес відтворення «скелета» моделі, через що загальнокатегоріальна належність, етимологічна природа мотиваторів не відіграють суттєвої ролі. До речі, тиск словотвірної моделі та її відтворення через інерційність структури й асоціативно-смилові стимули найяскравіше можемо бачити на прикладі неовербатива *самодемлітаризуватися* (*самодемлітаризуватися* ← *демлітаризувати*). Незалежно від того, чи визнаємо ми компонент *само-* префіксоїдом, чи говоритимемо про корінь, появу цієї та подібних до неї інновацій «провокує» безпосередньо система, активно продукуючи похідні *самоліквідуватися*, *самовизначитися*, *самомобілізуватися* тощо.

Як уже йшлося вище, високий ступінь продуктивності засвідчили словотвірні моделі, за якими постали префіксальні неовербативи. Здебільшого, за нашими спостереженнями, йдеться про два різновиди процесів: по-перше, продукування похідних на базі новостворених відіменникових одиниць (*відкобзонити* ← *кобзонити*, *прочорно-*

баїти ← *чорнобаїти*, *захаймарсити* ← *хаймарсити*), а по-друге, шляхом черзкрокової деривації (*відірпенити* ← [*ірпенити*] ← *Ірпінь*, *нагостомелити* ← [*гостомелити*] ← *Гостомель*, *напритулти* ← [*притулти*] ← *Притула* тощо). Можемо й дещо по-іншому визначити як спосіб творення похідних, так і засіб. Умотивовуючи вербативи онімами безпосередньо, будемо говорити про одночасне приєднання префікса і суфікса як єдиного словотвірного засобу (*відірпенити* ← *Ірпінь*, *нагостомелити* ← *Гостомель*, *напритулти* ← *Притула* тощо). Подібну варіативність в установленні напряму похідності демонструють й інші одиниці, зазвичай із постфіксом у морфемній структурі (*порошенитися* ← [*порошенити*] ← *Порошенко* / *порошенитися* ← *Порошенко*), що спричинено об'єктивною неможливістю фіксувати всі мовленнєві факти, унаслідок чого гіпотетично кваліфіковані нами розриви словотвірних ланцюжків можуть і не мати лакун. Подеколи творення може відбуватися й за структурно-семантичною аналогією до наявних у мові форм, отже деривація апріорно здійснюється з пропущенням словотвірного кроку. Порівняймо жаргонне *облажатися* ← *лажа* і вербатив *обмеркелитися* ← *Меркель*, які до того ж мають спільну денотативну сему 'помилятися', хоч і дещо різняться конотатами.

Підбиваючи підсумки, передусім фіксуємо активізацію творення інновацій-дієслів, що пояснюємо впливом екстралінгвальних чинників і запитом мовців на одиниці із семантикою процесуальності. Найбільшу кількість похідних становлять суфіксальні деривати, утворені за високопродуктивними моделями S + -u(ti), S + -i(ti), S + -ува(ti), однак із залученням нетипових за лексико-граматичними показниками базем. Аналіз засвідчив, що часто одиниці постають унаслідок дії структурних та/або формально-асоціативних аналогій до активно вживаних слів, спричиняючи автоматизацію відтворення певних моделей. Особливостями дериваційних процесів творення неовербативів є полімотивованість, лакунарність, семантична затемненість похідних. Наша спроба розглянути лексико-словотвірну специфіку неовербативів періоду дії воєнного стану в Україні репрезентує один із напрямів наукової проблематики, що сьогодні видається актуальним і затребуваним. Не претендуючи на вичерпність висновків у межах заявленої теми, акцентуємо на необхідності й доцільності її подальшого розроблення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жугай В.Й. Висвітлення російсько-української війни 2022 року у ЗМІ. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агре-*

- сії та глобальних викликів XXI століття* (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права), 2022. Т. 1. С. 847–851.
2. Колоїз Ж.В. До питання про диференціацію основних понять неології. *Вісник ЗДУ. Філологічні науки*. 2002. № 3. С. 78–83.
  3. Дюкар К.В. Інноваційні одиниці: okazionalizmi чи potentsializmi? *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Філологія*. 2012. № 1014. Вип. 65. С. 10–15.
  4. Оверчук О.Б., Михальова Д.Є. Неологізми часів війни з РФ. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : збірник наукових праць МВС України, Харківського національного університету внутрішніх справ, Наукового парку «Наука та безпека». 2022. С. 227–228.
  5. Мацюк Г. Взаємодія понять мова – війна як об'єкт лінгвістичного аналізу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35. Т. 7. С. 101–106.
- REFERENCES**
1. Zhuhai V.Y. (2022) Vysvitlennia rosiisko-ukrainskoi viiny 2022 roku u ZMI [Media coverage of the Russian-Ukrainian war in 2022]. *Yevropeiskyi vybir Ukrainy, rozvytok nauky ta natsionalna bezpeka v realiiakh masshtabnoi viiskovoi ahresii ta hlobalnykh vyklykiv KhKhI stolittia* (do 25-richchia Natsionalnoho universytetu “Odeska yurydychna akademiia” ta 175-richchia Odeskoi shkoly prava), T. 1, pp. 847–851.
  2. Koloiz Zh.V. (2002) Do pytannia pro dyferentsiatsiiu osnovnykh poniat neolohii [On the Differentiation of the Basic Concepts of Neology]. *Visnyk ZDU: Filolohichni nauky*, № 3, pp. 78–83.
  3. Diukar K.V. (2012) Innovatsiini odynytsi: okazionalizmy chy potentsializmy? [Innovation units: occasionalisms or potentialisms?] *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V.N. Karazina: Filolohiia*, № 1014, vol. 65, pp. 10–15.
  4. Matsiuk H. (2021) Vzaiemodiia poniat mova – viina yak obiekt linhvistychnoho analizu... [Interaction of the Concepts of Language and War as an Object of Linguistic Analysis...]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, vol. 35. T. 7, pp. 101–106.
  5. Overchuk O.B., Mykhalova D.Ye. (2022) Neolohizmy chasiv viiny z RF [Neologisms of the war with Russia]. *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku derzhavy* : zb. nauk. pr. MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav, Nauk. park “Nauka ta bezpeka”. pp. 227–228.